

KINCSKERESŐ ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
BÖLCSŐDEI NEVELÉS ÉS
GONDOZÁS SZAKMAI PROGRAMJA

Nyárlőrinc
2020

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS.....	3
AZ INTÉZMÉNY ADATAI	4
BÖLCSŐDÉNK BEMUTATÁSA	4
BÖLCSŐDÉNK PEDAGÓGIAI HITVALLÁSA	5
A BÖLCSŐDEI NEVELÉS – GONDOZÁS CÉLJA	5
Célkitűzésünk	5
A BÖLCSŐDEI NEVELÉS – GONDOZÁS FELADATA	6
Az egészségvédelem, egészséges életmód megalapozása	6
Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése	6
A megismerési folyamatok fejlődésének segítése	6
Az esélyegyenlőség biztosítása, az inkluzív nevelés megvalósítása	6
BÖLCSŐDEI NEVELÉS – GONDOZÁS ALAPELVEI	7
A családi nevelés elsődlegességének tisztelete	7
A gyermeki személyiség tiszteletének elve	7
A nevelés és gondozás egységének elve	7
Az egyéni bánásmód elve	8
A biztonság és a stabilitás elve	8
Az aktivitás, az önállósulás segítésének elve	8
Az egységes nevelő hatások elve	9
A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA	9
A BÖLCSŐDEI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	9
A bölcsődei nevelés – gondozás személyi feltételei.....	9
A bölcsődei nevelés – gondozás tárgyi feltételei.....	11
SZERVEZETI ÉS IDŐKERETEK	13
A csoportszervezés	13
"Saját gondozónő" rendszer	13
Napirend	13
Hetirend	14
BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS FŐBB HELYZETEI	15
Gondozás	15
Gondozási műveletek	16
Testápolás	16
Étkeztetés	17
Pihenés, alvás biztosítása	18
Levegőzés	18
A játék, játékos tanulás.....	18
Mozgás, játékos torna.....	19

Mondókázás, éneklés.....	20
Verselés, mesélés.....	20
Alkotótevékenység.....	21
Egyéb tevékenységek.....	22
BÖLCSŐDÉNK KAPCSOLATAI.....	22
Kapcsolattartás a szülőkkel.....	22
Szülővel történő fokozatos beszoktatás.....	24
Napi beszélgetések a szülővel.....	24
Üzenő füzet.....	25
Fogadóóra.....	25
Szülői értekezlet.....	25
Szülőcsoportos megbeszélés.....	26
Nyílt napok.....	26
Közösen szervezett programok.....	26
Szülők tájékoztatása.....	26
BÖLCSŐDÉN BELÜLI EGYÜTTMŰKÖDÉS.....	27
Bölcsődén belüli együttműködés módja.....	27
Kapcsolatunk a családsegítéssel, gyermekjóléti szolgálattal.....	28
Kapcsolatunk az egészségügyi intézményekkel.....	28
Kapcsolatunk a közművelődési intézményekkel.....	29
Kapcsolatunk a gyermekélelmezéssel.....	29
Kapcsolatunk a képző intézményekkel.....	29
Kapcsolatunk szakmai szervezetekkel, civil szervezetekkel.....	29
Kapcsolatunk a pedagógiai szakszolgálattal.....	30
A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS SZAKMAI FELKÉSZÜLTSGE	
BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, FORMÁI.....	30
A SZAKMAI PROGRAM MŰKÖDÉSÉNEK, BEVÁLÁSÁNAK ELLENŐRZÉSI RENDSZERE	30
HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK, RENDEZVÉNYEK A BÖLCSŐDÉNKBEN.....	31
AZ ELLÁTOTTAK ÉS A SZOLGÁLTATÁST VÉGZŐK JOGAINAK VÉDELME.....	31
Érdekképviselői Fórum.....	33
BÖLCSŐDÉNK SZAKMAI DOKUMENTUMAI.....	34
BÖLCSŐDÉNK SZAKMAI PROGRAMJÁRÓL ÉS SZOLGÁLTATÁSAINKRÓL SZÓLÓ	
TÁJÉKOZTATÁS HELYI MÓDJA.....	35
ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT, LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	35

BEVEZETÉS

Nyárlőrinc Község Önkormányzata a családban nevelkedő kisgyermek számára, a családi nevelést segítve, gyermekek nappali felügyeletét, szakszerű gondozását–nevelését bölcsődében biztosítja. A bölcsőde feladatainak megvalósításáról saját fenntartásában gondoskodik.

A bölcsőde valamennyi dolgozója a bölcsődei gondozás-nevelés szakmai értékeinek elkötelezettje és tisztelője.

A Nyárlőrinci Bölcsőde saját nevelési-gondozási Szakmai Program szerint végzi tevékenységét, amely összhangban áll, „A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjával.”.

A Szakmai Program a bölcsőde első számú szakmai dokumentuma, melyet minden kisgyermeknevelő alkalmaz a napi nevelő-gondozó munkájában.

A Szakmai Program elkészítésekor az alábbi jogszabályi előírásoknak tettünk eleget:

- 1991. évi LXIV. törvény: a gyermekek jogairól
- 1993. évi III. törvény: a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 1997. évi XXXI törvény: A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet: a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről
- 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet: a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról.
- Módszertani levél a bölcsődei gondozás-nevelés minimum-feltételeiről és a szakmai munka részletes szempontjairól
- 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- Nyárlőrinc Község Önkormányzata 6/2019. (X.15.) számú, „Nyárlőrinc Községi Önkormányzat Képviselő-testületének rendelete a bölcsődei ellátásról” szóló rendelete „A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásról, annak igénybeviteléről, valamint a fizetendő térítési díjról”

Programunkban hittel és tudatosan törekszünk az esélyteremtésre, a negatív hatások mérséklésére, a pozitív hatások felerősítésére, a hátrányok csökkentésére.

Programunkkal biztosítjuk, hogy az általunk gondozott-nevelt gyermekek a mindennapjaikat szeretetteljes, nyugodt légkörben éljék.

AZ INTÉZMÉNY ADATAI

Fenntartó szerv neve és címe:	Nyárlőrinc Községi Önkormányzat 6032 Nyárlőrinc, Dózsa Gy. u. 34.
Intézmény neve és címe:	Kincskereső Óvoda és Bölcsőde 6032 Nyárlőrinc, Dózsa Gy. u. 11.
E-mail:	ovoda.nyarlorinc@gmail.com
Telefon:	06-76/343-072
Nyitvatartási ideje:	6.30 órától -17 óráig

A bölcsőde, a feladat jellegétől függően: napos bölcsőde.

Férőhelyek száma: 12 fő, kivéve az 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 46. § (1) bekezdés a)-b) pontja valamint a (3) bekezdés szerint.

BÖLCSŐDÉNK BEMUTATÁSA

Nyárlőrincen a kisgyermekellátás 1975 óta intézményes keretek közt zajlott- ekkor nyitotta meg kapuit az óvoda. A 100 férőhelyes intézmény sokig kielégítően biztosította a kisgyermek napközbeni ellátásának feladatát, annál is inkább, mert hosszú évek gyakorlata volt a 2,5 éves gyermekek óvodai elhelyezése, hiszen erre a törvény is lehetőséget adott.

Az ezredforduló után a társadalmi struktúra átalakulása az anyák családon belüli szerepének átalakulását vonta magával. A munkaerőpiaci versenyképesség az édesanyák szülés utáni korai munkába állását követeli, ezzel párhuzamosan megnőtt az igény a kisgyermek minél korábbi, biztonságos, igényes, szakszerű intézményi ellátása iránt.

Erre az igényre Nyárlőrinc Község önkormányzata problémaérzékenyen reagált: évek óta tervszerűen és tudatosan keresték a lehetőséget egy községi bölcsőde létesítéséhez.

2018-ban Nyárlőrinc Község Önkormányzata sikeresen pályázott a TOP-1.4.1-15-BK1-2016-00009 azonosító számú projektre, melynek keretében a már meglévő óvoda egy tornateremmel és egy bölcsődei egységgel bővült. A beruházás tervezett költsége 256.000.000.- Ft volt. A bölcsőde kialakítása a legmodernebb építészeti megoldásokat tartalmazza, teljes berendezése és felszerelése megfelel a legmagasabb szakmai követelményeknek.

BÖLCSŐDÉNK PEDAGÓGIAI HITVALLÁSA

*„Engem ne emeljen a magasba senki, ha nem tud addig tartani, míg
tényleg megnövök. Guggoljon ide mellém, ha nem csak hallani,
de érteni akar, hogy közel legyen a szívdobogásunk.”*

-Birtalan Ferenc-

Nevelő-gondozó munkánk középpontjában a kisgyermek áll.

Biztonságérzetet nyújtó, érzelem gazdag környezetet alakítunk ki, melyben a gyermek saját képességei szerint fejlődhet, megízlelheti az önfelelt aktív játék örömét, mely képessé teszi a későbbi élet során a kreatív továbbfejlődésre, élmény és fantázia világa gazdagodhat és kialakulhat az esztétikum iránti érzékenysége.

Figyelemmel fordulunk minden gyermek felé. Törekszünk az egyéni tulajdonságaik, egyéni szükségleteik megismerésére. A bölcsődénkben nagyon fontos a személyre szóló bánásmód, mely a gyermekek egyéni sajátosságához és igényeihez igazodó gondozást és nevelést jelent. Ebben a folyamatban nem határozunk meg elérendő fejlettségi szintet, hiszen a bölcsődei felvételnek sincsenek tanult fejlettségi kritériumai (pl.: nem kell tudni önállóan enni, szobatisztának lenni, beszélni stb.). A verbális kommunikáció pozitív színezetű, személyes jellegű és személyes tartalmú (néven szólítás, én és te használata, én-közlések). Tiszta kiejtéssel, szép beszéddel jó példát adunk a beszélni tanuló gyermekeknek. Beszédre ösztönözzük őket. Sikerélményekhez juttatjuk, megerősítjük, elismerjük, dicsérjük őket.

Arra törekszünk, hogy a gondjainkra bízott gyermekek a világra nyitott, érdeklődő, fogékony, önállóan gondolkodni tudó felnőttekké váljanak.

A BÖLCSŐDEI NEVELÉS – GONDOZÁS CÉLJA

A bölcsődénk olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében alaptevékenységként napközbeni ellátást nyújt a gyermekek, családok számára.

Célkitűzésünk

1. A kisgyermek sokoldalú, harmonikus személyiségfejlődésének elősegítése. A 20 hónapostól-3 éves korú gyermekek egymásra épülő nevelése-gondozása. Harmonikus testi-lelki-szellemi fejlődésének segítése és biztosítása az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével. Családias, derűs légkörben, fizikai és érzelmi biztonság megteremtésével, odaforduló szeretettel, elfogadással, a gyermek

kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával biztosítjuk a gyerekek fejlődéséhez szükséges sokféle, változatos tevékenységet.

2. Az esélyteremtés, a negatív hatások mérséklése, a pozitív hatások felerősítése, a hátrányok csökkentése.

A BÖLCSŐDEI NEVELÉS – GONDOZÁS FELADATA

A bölcsődei nevelés-gondozás feladata a gyermek testi-lelki és szellemi szükségleteinek kielégítése, a fejlődés elősegítése.

Az egészségvédelem, egészséges életmód megalapozása

- a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése,
- a primer szükségletek, egyéni igények kielégítése,
- az egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítése.

Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése

- derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, illetve csökkentése, a gyermekek segítése az esetlegesen átélt nehézségei feldolgozásában,
- a kisgyermeknevelő és a gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat ki- alakulásának segítése,
- a társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése,
- megteremtteni a lehetőségét a kisgyermeknevelővel és/vagy a társakkal közös élmények szerzésére.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása,
- az önálló aktivitás és kreativitás támogatása, ismeretnyújtás,
- a gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, a gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása,

Az esélyegyenlőség biztosítása, az inkluzív nevelés megvalósítása

- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családok gyermekei esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése,

- a csoportban gondozható, nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek esetében az egyenlő esélyekhez jutás, a beilleszkedés segítése, szükség esetén más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel együttműködve.

BÖLCSŐDEI NEVELÉS – GONDOZÁS ALAPELVEI

A szakszerű nevelést – gondozást az alábbi alapelvek érvényesítésével valósítjuk meg, melyet minden kisgyermeknevelő magának érez és legjobb tudása szerint ezek szerint neveli-gondozza a rábízott kisgyermekeket.

- A családi nevelés elsődlegességének tisztelete
- A gyermeki személyiség tiszteletének elve
- A nevelés és gondozás egységének elve
- Az egyéni bánásmód elve
- A biztonság és stabilitás elve
- Az aktivitás és önállósulás segítésének elve
- Az egységes nevelő hatások elve

A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.

A bölcsődénk a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermek gondozásában-nevelésében, illetve szükség esetén lehetőségeihez mérten törekedve a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására. Mindezek értelmében fontos tehát a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

A gyermeki személyiség tiszteletének elve

A gyermeket - mint fejlődő személyiséget – a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigény/ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg.

A bölcsődei nevelés-gondozás értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, szociális és kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával.

A nevelés és gondozás egységének elve

A nevelés és gondozás elválaszthatatlan egységet alkotnak. A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom: a gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre.

Az egyéni bánásmód elve

A gyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a felnőtt őszinte érdeklődése, figyelme, megbecsülése, a kompetenciájának elismerésén alapuló választási lehetőség biztosítása az egyes élethelyzetekben, a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése.

A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a megfelelő környezet kialakításával, a gyermek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Fontos, hogy a bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik, akkor is, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, ha sajátos nevelési igényű, ha viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető. A kisgyermeknevelő elfogadja, tiszteletben tartja a gyermek vallási, nemzetiségi, etnikai, kulturális ...stb. hovatartozását, és a lehetőségek szerint segíti az identitástudat kialakulását és fejlődését, segíti a saját és a más kultúrák és hagyományok megismerését és tiszteletben tartását.

A biztonság és a stabilitás elve

A gyermek személyi-és tárgyi környezetének állandósága („saját” kisgyermeknevelő rendszer, felmenő rendszer, csoport –és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

Az aktivitás, az önállósulás segítésének elve

A gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, az igényekhez igazodó segítése, az önállóság és az aktivitás tevékenység specifikusságának, fizikai és pszichés állapottól függésének elfogadása, a gyermek felé irányuló szeretet, elfogadás és empátia fokozzák az aktivitást és az önállóság iránti vágyat.

A biztonságos tevékenységre motiváló személyi és tárgyi környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek meghallgatása, véleményének

figyelembevétele, a kompetenciájának megfelelő mértékű döntési lehetőség biztosítása a bölcsődei nevelés-gondozás egyik kiemelt feladata.

A kisgyermeknevelő az élményszerzés lehetőségének biztosításával, saját példamutatásával, az egyes élethelyzeteknek a gyermek számára átláthatóvá, befogadhatóvá, kezelhetővé tételével, a tapasztalatok feldolgozásának segítségével, az egyes viselkedési formákkal való próbálkozások bátorításával segíti a tanulást.

Az egységes nevelő hatások elve

A nevelés érték közvetítés és értékteremtés egyben. Eredményessége érdekében fontos, hogy a gyermekkel foglalkozó felnőttek- a közöttük lévő személyiségbeli különbözőségek tiszteletben tartásával- a gyermek elfogadásában, a kompetenciájának és pillanatnyi szükségleteinek megfelelő fizikai és érzelmi biztonság és szeretetteljes gondoskodás nyújtásában, öntevékenységének biztosításában egyetértsenek, az alapvető értékek, erkölcsi normák és célok tekintetében nézeteiket egyeztessék, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítsék.

A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA

A bölcsődébe való felvételre jelentkezés ideje: minden év áprilisában és októberében. Amennyiben üres férőhelyek vannak, a felvétel az év minden időszakában lehetséges.

A felvételre jelentkezők előjegyzésbe kerülnek. A felvételtől, illetve az elutasításról 30 napon belül értesítést kapnak a szülők.

A bölcsődébe felvehető az a gyermek, akiről a szülei munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük, szociális helyzetük miatt nem tudnak napközbeni ellátásukról gondoskodni.

Az ellátás igénybevételének feltételeit, módját a Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza.

A bölcsődei beiratkozás időpontját a fenntartó határozza meg. A szülők a helyi gyakorlatban szereplő módon értesülhetnek.

A BÖLCSŐDEI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

A bölcsődei nevelés – gondozás személyi feltételei

Bölcsődénkben egymás iránt tiszteletet tanúsító, elfogadó, egymás munkáját megbecsülő felnőttek dolgoznak, akiknek személyisége meghatározó a gyermekek számára.

A dolgozói létszámunkat az egy bölcsődei csoport határozza meg. Jelenleg 2 kisgyermeknevelő neveli-gondozza a gyermekeket.

1. Bölcsődénkbe járó kisgyermek nevelését-gondozását kisgyermeknevelők végzik a bölcsődei élet egész időtartama alatt. Kisgyermeknevelőink munkájukat hivatásnak tekintik. A kisgyermeknevelők nevelő-gondozó munkájukat a Szakmai Program alapján végzik, személyiségükön keresztül valósul meg a program cél- és feladatrendszere. A legújabb szakmai módszerek szerint dolgoznak, ezáltal fejlesztik a gyermekek kreativitását, alkotókészségét. A természethez közelítve spontán ismereteket nyújtanak. A kisgyermeknevelő lényeges személyiségjegye a nyitottság, empátiakészség, érdeklődés a környezet iránt, elfogadó, segítő, támogató attitűd. A kisgyermeknevelő mintát jelent a gyermekek számára.

A csoportokban dolgozó kisgyermeknevelők összehangolt nevelő-gondozó munkát végeznek.

Nevelési programunk feltétele a kisgyermeknevelők rendszeres belső és külső továbbképzése, önképzése.

A program alkalmazásánál távlati cél, hogy a kisgyermeknevelők közül minél többen szerezzenek főiskolai végzettséget és a gyerekek fejlesztését minél sokoldalúbban képzett kisgyermeknevelők lássák el.

2. A bölcsőde rendjét, tisztaságát, balesetmentes környezetét, zavartalan működését bölcsődei dajka biztosítja. Munkájukkal szemben is elvárás a nevelés eredményessége érdekében a tolerancia, érzékenység, nyitottság, gyermekszeretet. A kisgyerekekkel kapcsolatban vannak, ezért felnőtt modellként befolyásolják a nevelési légkört, a gondozás folyamatát.
3. A sajátos nevelési igényű gyerekek fejlesztésének megfelelő, a korai gondozás keretében a speciálisan képzett külső szakemberek biztosítása.
4. A szakmai fejlődés segítői lehetnek a bölcsődei szaktanácsadók és szakértők.
5. A bölcsőde körül jelentkező munkában közhasznú dolgozó időszakos segítséget nyújthat.

A nevelő-gondozó munkát elősegítő közösségek:

- A nevelőtestület szakmai kérdésekben a bölcsőde legfontosabb tanácskozó, elemző és határozathozó szerve.
- A szakmai munkaközösség a bölcsőde belső fejlesztése szempontjából, első számú közösség.

A bölcsődei dolgozók szakmai kompetenciájuk erősítése céljából szakmai műhelyeken, szakmai tanfolyamokon, minősített továbbképzési programokon vesznek részt egyénileg és testületileg.

Helyben megbeszéléseket, munkaértekezleteket tartunk, előadásokat, belső hospitálásokat szervezünk különböző nevelési témákban. Kisgyermeknevelőink részt vesznek az intézményben működő munkaközösség munkájában.

A bölcsődei nevelés – gondozás tárgyi feltételei

A bölcsődébe járó gyermekek napjuk nagyobb részét az intézményben töltik.

Céljaink eléréséhez, mindennapjaink jó komfortérzetéhez hozzátartozik a jó tárgyi ellátottság.

A Szakmai Program megvalósításának alapfeltétele a biztonságos, barátságos, esztétikus, gyermekközpontú és családcentrikus bölcsődei környezet és tárgyi eszközrendszer. A bölcsődénk külső képe, udvara, terasza és belső helyiségei a „Jó itt lenni „érzését biztosítják. A gyermekek nyugodt bölcsődei nevelését-gondozását kettő gondozási egységben biztosítjuk.

A bölcsőde helyiségei:

Csoportszoba: A csoportszoba természetes megvilágítású, falai világosak, meleg színűek. A csoportszobát gyermekek változó méretének megfelelő, szép bútorokkal és eszközökkel rendezzük be. A szoba burkolata mosható, fertőtleníthető, meleg padló. A csoportszobában a játékokat és a gyermeki tevékenységek eszközeit a gyerekek számára elérhető magasságban helyezzük el. Elkülönülésre alkalmas kuckót, pihenősarkot alakítunk ki arra az esetre, ha egy-egy gyermek elfárad a játékban, vagy csendre, egyedüllétre vágyik, esetleg a közérzete nem jó és ezért szeretne lepihenni. Bölcsődénkben a gyermekek étkezése a csoportszobában zajlik.

Gyermeköltöző: minden gyermek részére biztosítjuk a jellel ellátott ruha- és cipőtárolót, padot vagy ülökét, pelenkázó asztalt. A babakocsik és az otthonról hozott nagymozgásos játékok elhelyezésére az előtérben van lehetőség. A szülők számára biztosítjuk a várakozáshoz szükséges feltételeket és a mozgássérült mosdót, WC-t.

Fürdőszoba: egy fürdőszoba biztosított. Fürdőszobában a kisgyermek gondozását és önállósodását segítő berendezési tárgyakat és eszközöket a gyermek méretéhez és fejlettségéhez igazítjuk. Minden gyermeknek van saját fésűje, törülközője és fogmosó pohara. A gyermek teljes alakját mutató tükör segíti a testkép kialakulását.

A helyiségek díszítése

Törekszünk az esztétikus bölcsődei környezeti kialakítására. A négy évszaknak, az ünnepeknek megfelelően, ízlésesen, mértékletesen díszítjük a helyiségeket.

Gyermekmagasságban helyezünk el fotókat, egyszerű képeket a családról, a kedvencekről. A gyermekek által készített alkotásokat a gyerekek számára jól látható, megérintható magasságba tesszük.

A bölcsőde egyéb helyiségei:

Többfunkciós nevelői szoba: Itt helyezkedik el a számítástechnikai munkaasztal, ahol a bölcsőde adminisztrációs feladatait látjuk el. Itt ülészik a nevelőtestület, és ez a helyiség alkalmas a szülők fogadására is. Ebben a szobában alakítottuk ki az orvosi ellátáshoz szükséges munkasarkot. A szoba mindegyik funkciójához biztosítjuk a megfelelő mennyiségű és minőségű eszközöket, anyagokat.

Tisztítószer- és játéktároló: Külön helyiségek állnak rendelkezésre takarító és tisztítószeresek, játékszerek tárolására.

A melegítőkonyha és a mosogató helyiség az óvodáséval közös helyiségek, ezek megfelelnek az ételkészítés higiénia előírásainak.

Mosó-szárító helyiség: A bölcsőde textíliáit a mosóhelyiségben mossuk és szárítjuk.

A fedett terasz alkalmas a gyermekek egész évben szabad levegőn való játékára, étkezésére és alvásra.

*Játsszókert*et úgy alakítjuk ki, hogy az a gyermekek számára biztonságos legyen, és maximálisan kielégítse a nagymozgásos tevékenységeket. Burkolt és füvesített felületeket, homokozót és beépített játékokat helyeztünk el. A növényzet árnyékos és napos lehetőséget is ad a gyermekek számára.

A játszókertet megfelelő kerítéssel, a gyermekek számára elérhetetlen magasságban zárható kapuval védjük. A játszókertben minden évszakban biztosítjuk a szabadban való játékhoz, mozgáshoz megfelelő mennyiségű és minőségű játékkészletet, a rögzített és mobil játékokat (mászókák, labdák, motorok, autók stb.), szabványnak megfelelő homokozót, frissítő vízpermetezést. A játszókertet a gyermekek játékának és sokoldalú mozgásigényének, a balesetveszély megelőzésének megfelelően folyamatosan karbantartjuk és fejlesztjük.

Dolgozók szociális helyiségei az öltöző, a mosdó-zuhanyzó, és WC. A bölcsődénk balesetmentes, biztonságos és barátságos munkakörnyezetet nyújt az itt dolgozó munkatársaknak.

A környezettudatos nevelésnek és a környezetvédelemnek megfelelő környezetet elsősorban a csoportszobákban az udvarrészen, és a teraszon jelenítjük meg.

Biztosítjuk a különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelésének és gondozásának megfelelő speciális tárgyi környezetet, ezek bővítésére törekszünk.

A program működőképességének megtartásához a folyamatos eszközpótlás, fejlesztés, korszerűsítés elengedhetetlen.

Tárgyi felszereltségünket bölcsődénk költségvetésén túlmenően pályázati összegekből, valamint a szülők, alapítványok, vállalatok, vállalkozók segítő adományaival egészítjük ki.

Az intézmény tárgyi feltételeinek biztosításába bevonjuk a Szülői Szervezetet is.

SZERVEZETI ÉS IDŐKERETEK

A csoportszervezés

A bölcsődében egy gyermekcsoport működik. A gyermekcsoportban legfeljebb 12 fő, 2 évesnél idősebb gyermekek csoportjában legfeljebb 14 gyermeket gondozunk 2 fő szakképzett kisgyermeknevelővel.

A csoportban 1-2 sajátos nevelési igényű gyermeket helyezhetünk el a szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosításával. Ebben az esetben a csoportlétszám maximum 10 fő.

Bölcsődénkben a csoportot a gyerekekhez közelálló, kedves névvel látjuk el, mely a csoporthoz tartozás érzését, érzelmi kötődését erősíti. A csoportnak jelképtáblájuk van.

"Saját gondozónő" rendszer

A „saját gondozónő” rendszer a személyi állandóság elvén nyugszik, mely a gyermek számára az érzelmi biztonságot jelenti. Minden kisgyermeknek van saját kisgyermeknevelője. A saját kisgyermeknevelő szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermeknevelője. A kisgyermeknevelő a nevelés-gondozás mellett figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését, vezeti a róla készült feljegyzéseket. Ő tartja számon az újabb fejlődési állomásokat.

A „saját gondozónő” rendszerben több figyelem jut minden gyermekre. Számon tartjuk a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját” gondozónő segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

Napirend

Az életkornak megfelelő napi életritmus kialakítása az egészséges testi és szellemi fejlődés alapfeltétele, ezért a jól szervezett, folyamatos napirend kialakítását nagyon fontos kérdésnek tekintjük. Arra törekszünk, hogy a családi és a bölcsődei napirend összhangban legyen, harmonikusan kiegészítse egymást.

A napirendet a kisgyermeknevelők a gondozási egységben, a gyermekek életkori sajátosságainak, egyéni igényeinek figyelembevételével tervezik és valósítják meg az alábbi ütemezésben:

- szeptember 01-től március 31-ig
- április 01-től augusztus 31-ig

A jól szervezett, rugalmas napirend segíti a gyermekek igényeinek, egyéni szükségleteinek kielégítését, a csoport nyugalalmát. A nyugodt gondozás feltételeit a gondozási sorrend biztosítja. A gyermekeket tájékoztatjuk a várható eseményekről, így erősítjük a gyermekek biztonságérzetét. A tevékenységek között kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a játéknak, erre fordítjuk a legtöbb időt. Elegendő időt biztosítunk a gyerekeknek az alapos tisztálkodásra, a nyugodt étkezésre, pihenésre, az öltözködésre. Ezzel érjük el, hogy a gyerekek ápoltak, gondozottak, kiegyensúlyozottak és önállóak legyenek. Elegendő időt biztosítunk arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezhessék. A gyerekek rendszeres időben étkeznek, pihennek. A szabad levegőn való tartózkodás időjárástól függő, tavasszal és nyáron átlagosan 3 órát, ősszel 1-2 órát, télen átlagosan 0.5-1 óra – 5fok felett.

A nyári időszak napirendje is tartalmaz. Megteremtjük a feltételeket arra, hogy az évszak örömeit a gyerekek a szabadban élvezhessék, a napirend mozzanatait itt végezhessek.

A napirend függ:

- a gyermekcsoport életkori összetételétől,
- a gyermekek szükségleteitől,
- az évszaktól,
- az időjárástól,
- az építészeti adottságoktól.

A napirend megvalósításának feltétele a jó munkaszervezés, a kisgyermeknevelők és a bölcsődei dajka összehangolt munkája. A csoport napirendjét egyeztetjük, összehangoljuk, szükség esetén módosítjuk, rugalmasan alkalmazzuk, érvényesítjük a folyamatosságot.

Napirendünk biztosítja a nyugalomnak és a kiegyensúlyozott csoport, illetve bölcsődei életnek.

Hetirend

A gyermekekkel való együttjátszás során heti rendszerességgel énekelünk, mondókázunk, verselünk, mesélünk, bábozunk, alkotótevékenységeket ajánlunk fel, és játékos, mondókás tornát kezdeményezünk. A kisgyermeknevelők feladata, hogy közös felelősséggel

megtervezzék a tevékenységeket. Bölcsődénkben mindennapos az elalvás előtti mese, illetve a halk zene.

BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS FŐBB HELYZETEI

A bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabadaktivitás igényének és kompetencia érzésének erősítése.

Gondozás

Bensőséges, interakciós helyzet kisgyermeknevelő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése, miközben jól érzi magát és örömet jelent az együttlét a kisgyermeknevelővel. A szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait megerősítéssel, dicsérettel jutalmazzuk.

Lényeges, az elegendő idő biztosítása a gondozási műveletekre, mivel az önállósodási folyamat hosszú gyakorlást igényel. A gondozás jelentős mértékben befolyásolja a szokáskialakítást és az önállósodást.

A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önelfogadásra, a személyiség egészséges alakulására.

A gondozás (öltözködés, tisztába tevés, illetve a WC- használat, kézmosás, öblítés, törölközés, étkezés) és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei.

A kisgyermeknevelő fontos feladata, hogy a bölcsődébe kerülő kisgyermek fejlődését meleg, szeretetteljes törődéssel, odaadással segítse, figyelembe véve a kisgyermek életkorát, fejlettségét, egyéni sajátosságait. Az egyéni bánásmód lehetőséget teremt a gyermek hangulatának, a fizikai és pszichés állapotának figyelembevételére.

A gondozási műveleteket többnyire a gyermek „saját” kisgyermeknevelője végzi. Távolléte esetén a gyermek számára ismerős személy helyettesíti. A napirendet úgy alakítjuk, hogy elkerülhető legyen a párhuzamos gondozás. A fürdőszobában, egy időben egy kisgyermeknevelő és legfeljebb két gyermek tartózkodik. A gondozásokat úgy szervezzük, hogy minden alkalommal elegendő idő jusson a gyermekek nyugodt, zavartalan ellátásához, a gyermek aktív közreműködéséhez, a helyes szokások gyakorlásához.

Gondozási műveletek

Pelenkázás, bili, vécé használata

A pelenkás gyermekek egyszer használatos saját pelenkát használnak. A pelenkát naponta többször kicseréljük. Reggelente szükség szerint, ebéd előtt és alvás után pedig minden pelenkás gyermeket tisztába teszünk. A székletes gyermek pelenkáját azonnal kicseréljük. Az önállóan, stabilan álló gyermeket állva pelenkázzuk (a nevelő kisszéken ül). Az állva pelenkázás előnyei: könnyebb a kapcsolattartás, a szemkontaktus, a gyermek látja, mi történik, nagyobb biztonságban érzi magát, együttműködik, aktívan részt vesz a gondozásban. Az otthon bilit használó gyermek a bölcsődében is bilit használhat, a gyermekvécét, mint lehetőséget ajánljuk. Ha szükséges, dobogót teszünk a vécé elé. A gyermekek testalkata miatt kislányok esetében mindig a kisgyermeknevelő végzi a törlést. A fiúknak ajánljuk a vécépapír használatát. A székletes gyermek törlése mindig a kisgyermeknevelő feladata. Törlőkendők helyett a lemosást részesítjük előnyben, abban az esetben, ha a gyermek tisztaság és komfort igénye ezt indokolja. A lemosás előtt lehetőséget adunk a vízzel való ismerkedésre, ha szükséges, feloldjuk a víztől való félelmet. A szobatisztaság fontos állomás a gyermek szociális fejlődésében. Kialakulását nem sűrgetjük, tiszteletben tartjuk az egyéni érési tempót. Idegrendszeri, pszichoszomatikus fejlettség, együttműködési készség alapján előbb–utóbb minden gyermek szobatiszta lesz.

Testápolás

Környezetünk és testünk tisztasága nemcsak elégedettséget és jó érzést ad, hanem a betegségek elleni küzdelemben is szerepe van. Az alapvető tisztasági szokások kialakítását már kisgyermekkorban elkezdjük

Játék, egyéb tevékenység folyamán a gyerekek keze gyakran piszkos lesz, ezért rendszeresen kezet mosunk. Mindig kezet mosunk a pelenkacsere, a vécéhasználat után. A bölcsődébe érkezéskor a gyermekek a szülők felügyelete mellett mosnak kezet. Fontos feladatunk a helyes technikával végzett kézmosás tanítása. Arcot akkor mosunk, ha maszatos. A mosakodáshoz folyékony szappant vagy mini szappant használunk. A kézmosást és a törülközést személyes példaadással segítjük. A tükör előtt fésülködés nemcsak a mozdulatok gyakorlása, de a testséma kialakulása, a saját test megismerése szempontjából is fontos. Ezért használunk nagy tükröket. Tanítjuk a helyes orrfújást, a zsebkendő higiénikus használatát.

Kiemelten fontosnak tartjuk a fogak ápolását, a helyes szájöblítés és fogmosási technika elsajátítását a gyermekekkel. Célunk az egészséges fogfejlődés biztosítása, a fogazat védelme, a fogmosás igényének egész életre szóló kialakítása. A helyes rágás érdekében rendszeresen

adunk zöldségfélét, gyümölcsöt. Fontosnak tartjuk a gyermekek rendszeres fogászati ellenőrzését.

Fogszakorvosokkal konzultálunk a gyermekek egészséges fogazata érdekében. A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően, a reggeli gondozás idején kerül sor szájoöblögetésre, fogmosásra, saját, jellel megjelölt eszközökkel. A zárt fogsorú gyermekek fogkefét, fogkrémet használnak. Szükség esetén a kisgyermeknevelő megmutatja az öblögetést, a mozdulatokat. Jól segíti a helyes mozdulatok begyakorlását a mosdó fölötti tükör.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek ruházata tiszta, ízléses, kényelmes és praktikus, lábbelijük egészséges legyen, tartsa a bokát. A ruházat tegye lehetővé az önálló, szabad mozgást, játékot. Elegendő időt biztosítunk a gyermek számára az önálló öltözésre, vetkőzésre. Figyelemmel kísérjük tevékenységét, így elkerüljük, hogy a ruhát, a cipőt rosszul vegye fel, és elmenjen a kedve tőle. Az öltözködéssel az esztétikai érzéket, az igényességet is fejlesztjük. A gombolást, fűzést, kapcsolást játékeszközökkel is gyakorolhatják a gyermekek. A testápolással kapcsolatos szokásalakítást következetesen végezzük. Célunk, hogy a gyermekben kialakuljon az igény, és szokássá váljon a tisztálkodás, a fésülködés, a fogápolás, a rendezett öltözék.

Étkeztetés

Az egészséges életmódra nevelés része az egészséges táplálkozás. Fontos feladatunk a gyermekek táplálása, az önálló, tiszta étkezés tanítása, a helyes étkezési szokások kialakítása. Célunk, hogy örömmel, jó étvággal fogyasszák el az ételt. A gyermekek koruk és fejlettségük szerint (öbön vagy asztalnál ülve), gondozási sorrendben étkeznek.

Mindig tekintetbe vesszük az egyéni tempót, a szükségletet. Az étkezések azonos időben, kulturált körülmények között, derűs légkörben zajlanak. Az ételt a kisgyermeknevelő megkóstolja, mielőtt odaadja, meggyőződik arról, hogy megfelel-e a gyermekek ízlésének. A gyermekek játékhelyzetből érkeznek asztalhoz, saját helyükre ülnek. Minimálisra csökkentjük a számukra fárasztó várakozási időt. A kisgyermeknevelő személyre szólóan terít, tálal. Az együttműködési szándék szerint bevonja a gyerekeket a folyamatba. Az étkezők mellett ülve biztosítja a nyugodt, zavartalan étkezést. A helyes étkezési, táplálkozási szokások (pl. alapos rágás, gyümölcs, zöldség fogyasztása) kialakítására nagy hangsúlyt helyezünk. Az új ízeket, ételeket fokozatosan vezetjük be. A gyermekeket ösztönözzük, de nem kényszerítjük az étel elfogyasztására. Fontosnak tartjuk az információcserét a szülővel a gyermek étkezési szokásairól. Feljegyzéseket készítünk az étkezésről az egyéni dokumentációba.

Pihenés, alvás biztosítása

A gyermekek akkor játszanak önfeledten, akkor vesznek részt szívesen a gondozásban, ha egyéni igény szerint megfelelő időt és lehetőséget biztosítunk pihenésre, alvásra is.

Gyermekheverőn, puha sarokban, kuckóban pihenhettek. Az alváshoz optimális feltételek (átszellőztetett szoba, csend, nyugalom, kényelmes fekhely és ruházat, állandó hely, alvócimbor) szükségesek. Egyéni bánásmóddal, testközelséggel, simogatással, halk énekkel, mesével segítjük az elalvást. A félrenyelés veszélye miatt nem adunk cumisüvegben folyadékot a fekvő gyermeknek. Az ébredés után lehetőség van csendes játékokra, ügyelünk arra, hogy a korábban ébredők ne zavarják meg társaik alvását.

Levegőzés

Minden évszakban biztosítjuk a szabadban, tiszta levegőn való rendszeres tartózkodást, kinti játékot, mozgást.

A játék, játékos tanulás

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és szociális fejlődést.

A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek biztosításával és nevelő magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeit figyelembe véve és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is.

A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

A játék nemcsak azért kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte észrevétlenül tanul a gyermek, hanem azért is, mert a játék közben ismerkedik, ill. megismeri az őt körülvevő környezetet, majd az időben előrehaladva kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket.

A játékot komplex tevékenységforrásnak tekintjük, amelyet tudatosan felhasználunk a nevelés folyamatában. Nagyon fontosnak tartjuk az olyan hangulatok, ingergazdag tárgyi lehetőségek megteremtését, melynek hatására a gyermek spontán játéka, tevékenysége önmagától beindul. Ettől függetlenül általunk kezdeményezett vagy irányított játéktevékenységre is sor kerül a nap folyamán, hiszen a játék kicsiben maga az élet – megtanít

a környezetünkhöz való alkalmazkodásra – éppen ezért az életre nevelés a játék segítségével teljesebben ki.

A kisgyermeknevelő feladatai a játékkal kapcsolatban a nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése. A napirenden belül elegendő eszköz, idő és hely biztosítása.

Igény szerint kezdeményezés és szerepvállalás a játékban. Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek (együttjátzás) biztosítása. A gyermeki játék önállóságának biztosítása.

A gyermekek készségeinek, képességeinek kibontakozását, fejlődését szabadon megválasztható játékkal, motiválással segíteni.

Folyamatosan lehetőséget ad a szabad játékra, mozgásra.

A bölcsődei játékkészlet beszerzésénél a nevelési, képességfejlesztési feladatok megvalósítása érdekében kiemelten kezeljük:

- az egészségügyi szempontokat: könnyen tisztíthatóság, fertőtleníthetőség, balesetet ne okozzon, festék ne pattogjon le és ne legyen túl nehéz,
- pedagógiai szempontokat: minden tevékenység formához legyen megfelelő /manipuláció, konstruálás, utánozó szerepjáték, mozgásfejlesztő játék/, a játék színe, nagysága, formája keltse fel és tartsa ébren a gyermek érdeklődését, többfajta tevékenységre lehessen felhasználni, a nemek közötti egyenlőség elvének betartása, nemzetiségek megjelenítése pl. babák, a játékok mennyisége illeszkedjen a gyermeklétszámhoz,
- a játék kivitelezése: igényes legyen

Együttjátzással, énekléssel, mondókázással, verseléssel, meséléssel, bábozással, alkotótevékenységek felajánlásával, játékos, mondókás tornák kezdeményezésével sok örömet adunk a gyermekeknek.

Mozgás, játékos torna

A mozgást a gyermek alapvető testi szükségletének tekintjük.

Célunk a sokféle rendszeres és örömteli mozgáslehetőséggel hozzájárulni a légzési és keringési rendszer teljesítőképességének, a csont és izomrendszer teherbíró képességének növeléséhez, valamint a gyermekek mozgásigényének kielégítéséhez.

A kisgyermeknevelő feladata a változatos mozgásformák sokszori gyakorlásához optimális feltételek megteremtése, mind a csoportszobában, mind a tornateremben, mind az udvaron, teraszon a megfelelő számú és minőségű mozgásfejlesztő eszköz biztosításával. A

balesetmentes környezet kialakítása és fenntartása. Séták, kirándulások, játékos mozgásos programok szervezése, alkalmanként szülőkkel közösen.

A levegőzés fontos élettani hatású. Időjárástól függően a gyermekek minél több tevékenységüket a szabad levegőn végzik. Udvarunk és a terasz kialakítása lehetőséget ad a mozgás különböző formáinak gyakorlására, az örömteli időtöltésre, a játékra.

Mondókázás, éneklés

A zenei nevelésünk a gyermekek egész napját áthatja.

Célunk a gyermekek zenei érdeklődésének, környezet hangjai iránti érzékenységének felkeltése.

Énekes játékkal, az együtténeklés örömeivel a gyermekek érzelmi életének gazdagítása. Fontos a gyermek zenei hallásának, ritmusérzékének, érzékelési készségének, harmonikus, szép mozgásának fejlesztése.

A kisgyermeknevelő zenei nevelési feladatai

Magyar mondókák, énekes játékok megismertetése.

Dalolással kedvet keltsen az éneklésre és mintát adjon az önkéntes utánpótlásra.

Összerendezett mozgásra készítés.

Ritmusérzék fejlesztése.

Hangszerek (dob, cintányér, xilofon, csörgők, triangulum) megismertetése.

Zenei nevelés tartalma

Kötetlen formában, a napszak bármely időszakában egy-egy gyermekkel kezdeményezve.

Heti, napi rendszerességgel, az évszaknak, aktualitásoknak megfelelő tartalommal.

Zenei nevelés feltételei

Kisgyermeknevelő énekeljen.

Rendelkezzen megfelelő számú énekanyaggal, melyet emlékezetből el tud énekelni, el tudja játszani. Énekelgetés alkalmát, módját korcsoportonként változóan tervezi.

Naponta többszöri rövid énekelgetés egy – egy gyermekkel.

Verselés, mesélés

Célunk a játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókákkal, dúdolókkal, versekkel érzelmi biztonság adása. A mesék és versek az anyanyelvi nevelés eszközeiként ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermekeknek érzelmi élményeket adunk.

A mesét a gyermek érzelmi-értelmi fejlődésének és fejlesztésének legfőbb segítőjének tekintjük. A mesével való személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan, a mesehallgatás intim állapotban eleven belső képvilágot jelenít meg. A mesélés a kisgyermek mentális egészségének elmaradhatatlan eleme.

A kisgyermeknevelő feladata

A mese, a versmondás feltételeinek megteremtése.

Fel tudja idézni a rövid verseket, egyszerű rövid meséket.

Az irodalmi alkotásokat arcjátékával, ritmikus mozdulatokkal, hanglejtéssel kísérfje.

A hangerő változtatásával tegye érzékelhetőbbé a gyermek számára a mesék és versek hangulatát. Használja a mondókázás nyugtató hatását.

Megismerteti a néphagyományokhoz, ünnepekhez kapcsolódó meséket, verseket. A régi szokások értékét közvetíti.

Az irodalom megismertetésén, megszerettetésén át közvetetten hat a szülőkre is. A vers és mese tartalmi elemei.

Tartalma: Kötetlen formában, a napszak bármely időszakában egy-egy gyermekkel kezdeményezve. Heti, napi rendszerességgel, az évszaknak, aktualitásoknak megfelelő tartalommal.

Feltételek: Kisgyermeknevelő sokat verseljen, mondókázzon, meséljen.

Rendelkezzen megfelelő számú irodalmi anyaggal, melyet emlékezetből fel tud idézni.

A mesélés és verselés alkalmát, módját korcsoportonként változóan tervezi.

Naponta többszöri rövid mesélés, verselés, mondókázás egy-egy gyermekkel.

Alkotótevékenység

Célunk az építő, ábrázoló, alkotótevékenység segítése, térbeli, formai, színi képzet kialakulása, gazdagítása. A természet színeire, formáira való ráhangolódás.

A kisgyermeknevelő feladata

Az alkotótevékenységre egész nap folyamán lehetőség biztosítása. A gyermek alkotásait a szülők számára is láthatóvá tétel.

Megismertetni a gyerekekkel különböző anyagokat (pl. gyurma, agyag, lisztgyurma, kavics, festék, ragasztó, nyomda stb.), eszközöket (pl. gyurmatábla, formázó, színes ceruza, zsírkréta, ecset, olló, rongypamacs, porkréta, textil, papír stb.), a kézi munka alapelemeit (rajzolás, festés, mintázás).

Az egyéni fejlettségnek, életkori sajátosságnak megfelelő motiválás.

Főbb alkotótevékenységeink: festés, tépés, ragasztás, gyurmázás, rajzolás, építés, vágás

A fejlesztés tartalma

- Képkalkotás - firkálás, rajzolás, homokba pálcikával,
- Rajzolás - ceruzával, zsírkrétával, filctollal,
- Festés - ujjheggyel, nyomdával, ecsettel, szivaccsal, Agyagkompozíciók – a gyurmával, karcolás, lenyomat,
- Képalakítás - tépéssel, vágással, ragasztással, mozaikkészítés,
- Plasztikai munkák - egyszerűbb ajándéktárgyak készítése,
- Építés - hóval, homokkal, építőkockával, tüskével, legóval stb.

A tevékenység és ennek öröme a fontos, nem a mű, nem az eredmény. Tág teret kap a belülről fakadó motiváció, kreativitás. A kisgyermeknevelő által biztosított feltételekkel, az egyéni fejlettséghez igazodva segítik az alkotótevékenységek gazdagodását, az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, igényességük alakulását.

Igyekszünk kerülni a direkt nevelői ráhatásokat, a gyermek spontán kezdeményezésére építve segítjük az alkotókedv, készség kibontakozását.

Egyéb tevékenységek

Vannak olyan tevékenységek a bölcsődénkben, amelyek különböző élethelyzetekhez, közös előkészületekhez, a környezet szépítéséhez kapcsolódnak.

Ezek lehetnek pl. virágok öntözése, asztalok törlése, gyümölcsök mosása, terem rendbetétele, játékeszközök elrakodása stb.

Célunk a közös munkálkodás, a tevékenység fontosságának, hasznosságának, a segítség átélésének hangsúlyozása, oly módon, hogy a gyermek a tevékenységben örömmel és önként vegyen részt, de bármikor kiléphessen belőle.

A kisgyermeknevelő feladata, hogy ezekben a helyzetekben biztosítsa a próbálkozás, az együttműködés és a feladatok megosztásának lehetőségét. Fejlessze a gyermekek ízlését, az igényességét, mások felé fordulását és az önállóságot.

Feltételek: Megfelelő méretű eszközök és elegendő idő biztosítása a tevékenységhez.

BÖLCSŐDÉNK KAPCSOLATAI

Kapcsolattartás a szülőkkel

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését.

Tiszteletben tartjuk, hogy a gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Nevelőmunkánk a szülők hatékony együttműködése nélkül nem lehet teljes. Nevelésünk,

gondozásunk megvalósítása során támaszkodunk a szülők elmondásaira, hiszen ők ismerik legjobban gyermeküket. Figyelemmel vagyunk a gyermekek szokásaira, igényeire, szükségleteire, és ennek megfelelően alakítjuk ki differenciált, egyéni bánásmódunkat. Kellő tapintattal és körültekintéssel tájékoztatjuk mi is a szülőket, így segítjük, hogy szülői feladatukat minél eredményesebben, sikeresebben oldják meg. A kialakított kapcsolat segít bennünket a szociális háttér megismerésében és a szükséges segítségadás módjának meghatározásában. A hatékony együttnevelés érdekében fontosnak tartjuk a családokhoz való közeledést, melyben kezdeményező szerepet vállalunk.

Partneri együttműködésünk feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinteség, a hitelesség, a személyes hangvétel, a szülők és gyermekek személyiségi jogait tiszteletben tartó, tapintatos, folyamatos kommunikáció, az információ megosztása.

A kapcsolattartás egyéni formái:

- családlátogatás,
- szülővel történő fokozatos beszoktatás,
- napi beszélgetések érkezéskor és hazamenetelkor,
- üzenő füzet,
- fogadóóra.

A kapcsolattartás csoportos formái

- szülői értekezletek,
- szülőcsoportos megbeszélések,
- közösen szervezett programok.

Családlátogatás

A bölcsődébe érkezés előtt családjukban látogatjuk meg a gyermekeket. A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a gyermeknek otthoni környezetben való megismerése.

A kisgyermeknevelő feladata, hogy a gyermek bölcsődébe érkezése előtt családlátogatás alkalmával megismerje a család tagjait, a szülő által feltett kérdésekre barátságosan válaszoljon és hitelesen informálja a szülőket a bölcsődei életről. A családlátogatással kapcsolatos szülői igényeket minden esetben tiszteletben tartjuk. A gyermek bölcsődei élete alatt családlátogatást kezdeményezünk, ha a gyermeket veszélyeztető helyzet jut tudomásunkra.

Szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő beszoktatás módszere a bölcsődei gondozó-nevelő munka egyik fontos feladata, mert a családdal való együttműködést helyezi előtérbe.

Az anya, vagy apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában. Jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe. A szülővel történő fokozatos beszoktatás módszerének feltételei:

- a szülő korrekt tájékoztatása,
- a szülő részéről a módszer elfogadása és együttműködő részvétele,
- elegendő idő biztosítása, mely ideálisan kettő hét.

A szülővel történő fokozatos beszoktatás elemei:

- a beszoktatás első hetében az anyával együtt, a második héten már az anya állandó jelenléte nélkül, rövidebb, majd fokozatosabban emelt idővel,
- a beszoktatás első hetében az anya gyermekével valamennyi gondozási műveletet elvégzi és a kisgyermeknevelő ezeket megfigyeli,
- a gyermek együttműködésétől függően az első napokban is kísérletet teszünk gondozási művelet elvégzésére az anya jelenlétében,
- a harmadik-negyedik naptól fokozatosan vesszük át az anyától a gondozási műveleteket,
- a gyermek ébrenléti ideje alatt az anya rövidebb-hosszabb ideig távozhat a csoportszobából,
- az alvás jelenti a beszoktatás alatt a legnagyobb nehézséget, ezért az anyának az altatás ideje alatt elérhetőnek kell lennie,
- egy kisgyermeknevelőhöz egy időben csak egy gyermek kerül beszoktatásra, hogy az adott gyermekkel tudjon foglalkozni,
- a gyermek bölcsődei életének kialakításánál, a szakmai elvek megszabta kereteken belül figyelembe vesszük az otthoni szokásokat,
- a beszoktatás során az egész családot, nem „csak” a gyermeket kell segítenünk.

Napi beszélgetések a szülővel

Fontosnak tartjuk a kölcsönös tájékoztatást a bölcsődébe érkezéskor és a hazaadáskor. Érkezéskor a szülő nyújt információt az előző nap gyermekkel kapcsolatos eseményeiről, a gyermek egészségi állapotáról, a változásokról. Hazaadáskor a kisgyermeknevelő tájékoztatja a szülőket a gyermekről (hangulata, közérzete, társkapcsolat, beszéd, játék, mozgás, étkezés,

alvás, önállóság stb.). Ügyelünk arra, hogy a beszélgetés ne a gyermek „feje felett”, hanem őt bevonva történjen. A napi beszélgetések formálják a kapcsolatot, erősítik a bizalmat, lehetővé teszik a gyermek és egymás minél teljesebb megismerését, a nevelés összehangolását.

Üzenő füzet

Az üzenő füzet használata folyamatosan történik. Üzenő füzetbe a szülő és a kisgyermeknevelő kölcsönösen tájékoztatják egymást a kisgyermekről.

A szülő a bölcsődébe érkezés előtt rövid jellemzést ír gyermekéről, (allergia vagy egyéb tartós betegség) majd fontos bejegyzésekkel tájékoztatást ad a változásokról, a gyermek távolléte idején történt eseményekről. A kisgyermeknevelő bejegyzéseinek tudomásul vételét aláírásával igazol.

A kisgyermeknevelő

- a beszoktatás tapasztalatairól készíti az első bejegyzést,
- napi tapasztalatait - baleset, láz, bőr kipirosodása, megbetegedés – folyamatosan az üzenő füzetbe bejegyzzi,
- a gyermek fejlődése során elért egy-egy változásról (pl. szobatisztaság, beszéd, mozgás, játékfejlődésről) tájékoztatja a szülőket,
- negyedévenként értékeli a gyermek egyéni fejlettségét.

Fogadóóra

A fogadóórán a szülő személyesen, a gyermekével foglalkozó kisgyermeknevelővel beszélheti meg gyermeke fejlődését, nevelésével kapcsolatos problémáit, erősségeit, esetleges fejlesztendő területeit, segítséget kaphat, hogy miben és hogyan tudja odahaza is segíteni gyermeke fejlődését a különböző területeken.

A fogadóórákra előre egyeztetett időpontban kerül sor. Ezek mindig nagyon személyesek és bizalmasak- természetes a titoktartás!

Szülői értekezlet

A szakmai vezető évente több alkalommal szervezhet szülői értekezletet, a szülőket érintő kérdésekről. Az új szülők részére a beíratás és a felvétel közötti időszakban tájékoztató jellegű szülői értekezletet tart. Bemutatja a bölcsődét, a kisgyermeknevelőket. Ismerteti a szakmai programot, a házirendet, válaszol a szülők kérdéseire. Megbeszéljük a családlátogatások időpontját, a beszoktatások idejét. Az óvodába távozó gyermekek szüleinek az óvodai

beiratkozások előtt szervezünk értekezletet, melyre meghívjuk a bölcsődével kapcsolatot tartó óvodák pedagógusait.

A szülői értekezletre egy nevelési évben két- három alkalommal kerül sor.

Szülőcsoportos megbeszélés

Célja olyan tematikus megbeszélések szervezése, amelyek a csoportba járó gyermekek szüleit foglalkoztatja. A megbeszéléseket a kisgyermeknevelők szervezik és vezetik a bölcsődei nevelési- gondozási módszerekről, játéktevékenységről. Itt van lehetőség megbeszélni az együttnevelés módszereit, az egymástól hallott nevelési helyzeteket. Mód van egymás segítésére, a szülőkkel megbeszéljük a csoport életét, a gyermek fejlődése érdekében tett próbálkozásról.

Nyílt napok

A bölcsődei tevékenységbe – a gyermekcsoportok megzavarása nélkül –betekinthetnek azok a szülők, akik bölcsődébe kívánják adni gyermeküket. Előzetes bejelentkezés alapján, szívesen látunk minden kisgyermekes családot, akik ismerkedhetnek a bölcsődével, beszélgethetnek szakemberekkel.

Közösen szervezett programok

Bölcsődénkben évszakonként szervezünk olyan közös programokat, amelyek erősítik a család és a bölcsőde közötti kapcsolatot. Ezek a programok lehetnek

- előadások,
- étel- könyvbemutatók,
- szaktanácsadások,
- kézműves délelőttök.

Szülők tájékoztatása

A csoport öltözőjében szülői hirdetőtáblán közzé tesszük a csoportot érintő aktuális, fontos információkat. Erősítik a család és a bölcsőde együttműködését az internetes (zárt) csoportok, ahol a kisgyermeknevelők adhatnak tájékoztatást programokról, eseményekről, a gyermekek mindennapi tevékenységéről, képekkel gazdagítva.

BÖLCSŐDÉN BELÜLI EGYÜTTMŰKÖDÉS

Bölcsődén belüli együttműködés módja

A két kisgyermeknevelő a csoportjukban folyó nevelő-gondozó munka eredményességéről naponta tájékoztatja egymást. Másik csoport szakmai munkájáról a beszélgetések, az egymás közötti megbeszélések, nevelőtestületi ülések, külső és belső hospitálások, szükség esetén esetmegbeszélések alkalmával szereznek tudomást a nevelők. Egymás gyakorlati munkáját, kiemelt témakörökben szervezett hospitálások alkalmával ismerik meg a kisgyermeknevelők. A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását az intézményvezetőből, a kisgyermeknevelőkből, a szülőkből és a speciális szakemberekből (logopédus, gyógypedagógus, mozgásfejlesztő) álló szakmai team segíti.

A bölcsőde más intézményekkel történő együttműködése

Kapcsolatunk az óvodával

Az óvoda a bölcsődei gondozás-nevelés után fontos fejlődési lépcsőfok a gyermek életében. A bölcsődéből az óvodába történő zavartalan átmenet érdekében az óvodapedagógusokkal lehetővé tesszük, hogy a gyermekek pozitív élmények útján megismerkedjenek az óvodával.

A hatékony együttműködés érdekében megismerkedünk az óvoda Pedagógiai Programjával. A bölcsődei Szakmai Programot megismertetjük az óvónőkkel, mely kiindulási alap lehet az óvodában folyó munkához.

Megteremtjük annak lehetőségét, hogy az óvónők minél teljesebb képet kapjanak bölcsődénk mindennapi életéből. Biztosítjuk, hogy minél több alkalommal meglátogassák a csoportjukba jelentkező kisgyerekeket, megismerhessék őket bölcsődei tevékenység közben. Az óvodába menő gyerekekről rövid szóbeli és írásbeli tájékoztatót adunk az óvónőknek, gyerekek fejlettségéről és a várható nehézségekről, ezzel is segítve a gyermek megismerését.

Az óvodába érkezés első napján az óvodapedagógusokkal közösen fogadjuk az óvodában a gyermekeket, megkönnyítve ezzel a szülőtől való elválást. Az óvodai beszoktatás végén tájékozódunk a gyerekekről. Tapasztalatainkat felhasználjuk szakmai munkánkban. Lehetőséget adunk a szülőknek és gyermekeknek, hogy a leendő óvónőkkel már bölcsődébe való járás időszaka alatt találkozhassanak, szülőcsoportos beszélgetések, szülői értekezletek, bölcsődei búcsúztató alkalmával, vagy a hétköznapiak során.

Óvodába menő gyerekekkel az életkoruk figyelembevételével részt veszünk több óvodai rendezvényen és az óvodába érkezés előtt több alkalommal meglátogatjuk az óvodát. Alkalmat biztosítunk arra, hogy a volt bölcsődések visszalátogassanak hozzánk.

Mindent megteszünk annak érdekében, hogy a gyerekek kellő fejlettséggel, érdeklődéssel, örömmel induljanak az óvodába.

A bölcsőde-óvoda közötti jó szakmai kapcsolat a gyermek fejlődését, a zökkenőmentes óvodai beilleszkedést szolgálja.

Kapcsolatunk a környező települések bölcsődéivel.

A bölcsőde a községen kívül a környező települések bölcsődéivel is szoros szakmai kapcsolatot ápol.

Kapcsolatunk a családsegítéssel, gyermekjóléti szolgálattal

A társadalmi folyamatok nem kívánatos hatása és egyéb okok miatt a család funkciói sérülhetnek. Ezekben az esetekben kellő tapintattal és körültekintéssel segítjük a családokat, hogy minél eredményesebben teljesíthessék feladataikat. Gyermekintézmény lévén természetes, hogy az egyéni sorsokkal való törődés, a családgondozás, az elesettek segítése fontos feladatként jelenik meg programunkban.

Célunk, hogy feltárjuk mindazon körülményeket, amelyek a gyermekek fejlődését hátrányosan befolyásolják.

Feladatunk, hogy a bölcsődébe járó gyerekek családi helyzetével megismerkedjünk. Problémás esetben a gyermekvédelmi felelőssel közösen kijelöljük a segítségadás módját a hátrányok csökkentéséhez, a családgondozás és az egyéni bánásmód keretei között.

A titoktartási kötelezettség minden, családokat érintő kérdésben érvényesül. A gyermekvédelem valamennyi kisgyermeknevelő feladata.

Bölcsődénk a jelzőrendszer részeként együttműködik a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal, a védőnői hálózattal, a gyermekorvossal. Különösen nehéz családi élethelyzetben a gyermekjóléti szolgálat igénye alapján azonnali felvételt nyer a kisgyermek a bölcsődébe. A kapcsolat kétoldalú; a gyermekjóléti jelzőrendszer tagjaként, jelzést adunk és kapunk a szolgálattól, ha a gyermekek között akad olyan, akinél nem megfelelő szülői bánásmódot tapasztalunk. A gyermekjóléti szolgálat estmegbeszélésein az intézményvezető vesz részt. Az intézmény szoros kapcsolatot tart fent a Polgármesteri Hivatal gyámhatóságának ügyintézőjével is.

Kapcsolatunk az egészségügyi intézményekkel

Cél: együttműködés védőnőkkel és a gyermekorvossal az egészségügyi szokások, az egészséges életmód kialakításában.

Kapcsolatunk kiterjed a következőkre:

- javaslat bölcsődei felvételre,
- családlátogatás előtti, illetve családlátogatáshoz kért információ,
- évközben felmerülő probléma megoldása,
- körzeti védőnők bejárása bölcsődénkbe, amely tájékozódáson és tapasztalatcserén alapul,
- gyermekorvos együttműködése külön megállapodás szerint.

Fontos a bölcsődében az egészségvédelem és a prevenció. Az egészségnevelés összetartozik a gondozással, a szomatikus, a pszichés, az érzelmi, az értelmi, akaratni neveléssel, valamint a szociális fejlődéssel.

Kapcsolatunk a közművelődési intézményekkel

Elsősorban az óvodába készülő gyermekekkel ellátogatunk a könyvtárba, a művelődési házba és a mellette lévő játszótérre.

Kapcsolatunk a gyermekélelmezéssel

Cél: együttműködés fenntartása a gyermekélelmezési konyhával, a minőségi élelmezési rendszer működtetése és a korszerű táplálkozási elvek alkalmazása érdekében.

A korszerű csecsemő és kisgyermek táplálkozási elveken alapuló étkezés biztosítása érdekében szoros kapcsolatot ápolunk a gyermekélelmezési konyhával. Elégedettségi mérésünk kiterjed a gyermekélelmezési konyhával való kapcsolatunkra és a szülők gyermekétkeztetéssel kapcsolatos véleményére.

Kapcsolatunk a képző intézményekkel

Igény esetén együttműködési megállapodás alapján terephelyet és a gyakorlati munkára felkészülési lehetőséget biztosítunk a szakos hallgatók, diákok részére. Bölcsődénkbe fogadjuk a középiskolai nappali képzésben résztvevő és az érettségi vizsgát 2016. január 1-ét követően megkezdő tanulókat, az érettségi vizsga megkezdése előtt az 50 óra közösségi szolgálat teljesítésére.

Kapcsolatunk szakmai szervezetekkel, civil szervezetekkel

Bölcsődénk kisgyermeknevelői tagja a Magyar Bölcsődék Egyesületének.

Szakmailag a *Dél-alföldi Regionális Módszertani Csoport*hoz tartozik a bölcsőde, amely csoport minden évben új útmutatásokkal, legújabb módszertannal, információkkal látja el az intézményt. A csoport végzi az ellenőrzéseket, kínál továbbképzéseket.

A helyi civil szervezetekkel való kapcsolatunk a bölcsődei programok során kerülnek előtérbe.

Kapcsolatunk a pedagógiai szakszolgálattal

Az átlagostól eltérően fejlődő gyermekek körében kifejtett nevelő-gondozó munkánkat a pedagógiai szakszolgálat segíti. Bölcsődénkben biztosítjuk, hogy a korai fejlesztés keretében - a fejlődési elmaradás, sérülés korai életszakaszban történő felismerését követően - a sérült kisgyermeket nevelő családokat segítjük. Arra törekszünk, hogy a gyermek sérült vagy lassabban kialakuló készségeinek fejlesztését helyben, logopédiai, gyógypedagógiai, mozgásfejlesztő és egyéb terápiás szolgáltatásokkal támogassuk. A szakszolgálat szakembereivel partneri kapcsolat kialakítását kezdeményezzük, team munkában folyamatosan tájékozódunk a gyermekek fejlődési üteméről.

A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS SZAKMAI FELKÉSZÜLTSGE BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, FORMÁI

A kisgyermeknevelők szakmai továbbképzésen kötelesek részt venni. A továbbképzési időszak 6 év.

Minősített továbbképzés program lehet:

- Szakmai tanfolyam – kizárólag a munkájához kapcsolódó tanfolyam
- Személyiségfejlesztő tréning
- Szakmai tanácskozás
- Külföldi vagy hazai tanulmányút
- Szakmai műhely
- Szakmai hospitálás

A SZAKMAI PROGRAM MŰKÖDÉSÉNEK, BEVÁLÁSÁNAK ELLENŐRZÉSI RENDSZERE

- Kérdőíveket állítunk össze a bölcsődébe járó gyermekek szülei részére. A bölcsődei ellátás végén kitöltött kérdőívek tájékoztatást nyújtanak arról, hogy mennyire elégedettek a szülők a bölcsődei ellátással. A kérdőívek értékelése nyomán a szakmai kompetenciánknak megfelelően megteesszük a szükséges változtatásokat.

- A szülők panaszaikkal az intézményvezetőhöz, fenntartóhoz, Érdekképviselési Fórumhoz, gyermekjogi képviselőhöz fordulhatnak. A panaszokat minden esetben kivizsgáljuk, a következtetéseket levonjuk, és szükséges változásokat megteszük.
- A bölcsőde szakmai vezetője éves ellenőrzési terv szerint, rendszeresen ellenőrzi a kisgyermeknevelők munkáját, dokumentációját.

HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK, RENDEZVÉNYEK A BÖLCSŐDÉNKBEN

A bölcsődénkben az ünnepek többségét zárt körben szervezzük, a gyermekek napirendjébe illesztve.

Zárt körben megünnepeljük:

- Mikulást,
- farsangot,
- március 15.-t,
- húsvétot,
- a gyermekek születésnapját, névnapját,
- gyermeknapot

A szülőkkel való kapcsolattartás szempontjából jelentős az

- Anyák napja,
- bölcsődei búcsúztató,

Az ünnepségeinken gyakran szerepelnek volt bölcsődéseink, akik már óvodások. Bölcsődénkben az életkornak megfelelő bábelőadást, gyermekkoncertet is nézhetnek, hallhatnak a gyermekek.

A feladatok ütemezésénél figyelembe vesszük a hagyományokat, az ünnepeket és a bölcsőde helyiségeit ennek megfelelően díszítjük. A díszítésbe bevonjuk a gyerekeket és a szülőket is.

AZ ELLÁTOTTAK ÉS A SZOLGÁLTATÁST VÉGZŐK JOGAINAK VÉDELME

Különös gondot fordítunk a gyermekek jogainak sérthetlenségére, valamint a szülők, törvényes képviselők, és a bölcsődei dolgozók állampolgári, alkotmányos jogaira. A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A gyermek joga, hogy:

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez,
- sajátos nevelési igény, tartós betegség esetén a fejlődését, személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- védelemben részesüljön a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen,
- személyét megbecsülik, emberi méltóságát, személyiségi jogait tiszteletben tartásuk,
- védelemben részesüljön a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal –, az elhanyagolással szemben,
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesüljön.

A szülő (törvényes képviselő) joga, hogy:

- tájékozódjon a bölcsődei ellátásról,
- megismerje a nevelés–gondozás elveit, módszereit,
- megismerje a gyermekcsoportok életét, napirendjét,
- megismerje a saját gyermeke ellátásával kapcsolatos tárgyi, személyi feltételeket,
- megismerje a saját gyermekéről vezetett dokumentumokat,
- tájékoztatást, tanácsot kérjen a bölcsődei szakemberektől,
- véleményt mondjon, észrevételt, javaslatot tegyen az ellátással kapcsolatban,
- személyét megbecsülik, emberi méltóságát, személyiségi jogait tiszteletben tartásuk.

A szülő (törvényes képviselő) kötelessége, hogy:

- gyermekével együttműködjön, emberi méltóságát tiszteletben tartsa,
- gyermekét az őt érintő kérdésekről tájékoztassa, igényeit, véleményét figyelembe vegye,
- gyermeke jogainak érvényesítése érdekében tegye a szükséges intézkedéseket,
- együttműködjön a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel, intézményekkel, és betartsa a Házi rendet.

A kisgyermeknevelő joga, hogy:

- a munkájával kapcsolatos információkhoz hozzájusson,
- a munkájával, a szakmával kapcsolatban véleményt nyilvánítson,
- személyét megbecsülik, emberi méltóságát, személyiségi jogait tiszteletben tartásuk, tevékenységét értékeljék és elismerjék,

- munkája során a gyermekek érdekeit tartsa elsődlegesnek, de ez nem sértheti egyéni, magánéleti, állampolgári érdekeit, jogait,
- munkájához, szakmai fejlődéséhez segítséget kérjen és kapjon,
- a csoportjába tartozó gyermekek szüleivel rendszeresen kapcsolatban legyen,
- munkája során védelemre jogosult a vele szembeni jogsértő vagy etikátlan bánásmóddal szemben,
- a vele szemben felmerült panasz esetén meghallgassák.

A kisgyermeknevelő kötelessége, hogy:

- munkahelyén munkaköri feladatának ellátására képes állapotban, öltözékben jelenjen meg,
- a munkaköri leírásnak és a vezetői utasításnak megfelelően, önállóan végezze feladatait,
- a gyermekek, szülők, munkatársak személyiségi jogait tiszteletben tartsa, a birtokába jutott információt ennek megfelelően kezelje,
- példamutató magatartással és szakmai tudásával védje hivatása, munkahelye jó hírnevét,
- teljesítse az elsődleges szocializáció hiányosságaiból rá háruló korrekciós funkciókat,
- szakmai kompetenciája határait betartva lássa el feladatait,
- rendszeresen megújítsa szakmai ismereteit,
- munkáját a szakmai és etikai elvek figyelembevételével, mindenkori legjobb tudása szerint végezze.

Érdekképviselési Fórum

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmében a bölcsődei ellátásban részesülők érdekeinek védelmében Érdekképviselési Fórumot működtetünk. Az Érdekképviselési Fórum tagjai: a bölcsődei csoportot képviselő egy-egy szülő, a bölcsődét képviselő kettő kisgyermeknevelő, a fenntartó egy delegáltja.

Az Érdekképviselési Fórum feladata:

- Az intézménnyel jogviszonyban állók és az ellátásra jogosultak érdekeinek védelme.
- A hozzá benyújtott panaszok és a hatáskörébe tartozó ügyek vizsgálata, döntése.
- Intézkedések kezdeményezése a fenntartónál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél lehetséges.
- A házirend elfogadásánál egyetértési jog gyakorlása.

Az Érdekképviselési Fórum önállóan szervezi saját működését.

BÖLCSŐDÉNK SZAKMAI DOKUMENTUMAI

Dokumentum megnevezése	Megjegyzés
A nevelő-gondozó szakmai munka alapdokumentumai	
A Bölcsődei Nevelés Országos Alapprogramja	országos program
Bölcsőde Szakmai Programja	helyi program, öt évenként felülvizsgáljuk
Bölcsőde éves munkaterve	éves terv, évente értékelésre kerül
Bölcsődei csoport dokumentuma	
Csoportnapló	Naponta vezeti mindkét kisgyermeknevelő
Napirend	Őszi-téli, és tavaszi-nyári
Gondozási, ültetési, altatási rend	Aktuálisan változik, csoportszobákban megtalálható
Gyermek egyéni fejlődésének dokumentumai	
Szülői kérdőív	Bölcsődéből kilépéskor a szülő tölti ki.
Egyéni fejlődési napló <ul style="list-style-type: none"> - családlátogatás tapasztalatai - beszoktatás tapasztalatai, - aktuális fejlettség, - megfigyelések, tapasztalatok 	A naplót a gyermek „Saját kisgyermeknevelője” vezeti, negyedévente. <i>A napló vezetésének célja:</i> hogy rögzítsük, a gyermek a különböző életkorban milyen fejlődési szinten áll, fejlődésében előrelépés vagy lemaradás tapasztalható. A fejlődési napló felhívja a kisgyermeknevelő figyelmét arra, hogy mi az, amire fokozottabban kell ügyelnie a gyermek nevelése-gondozása közben.
Bölcsődei gyermek egészségügyi törzslap, fejlődési lappal együtt <ul style="list-style-type: none"> - Eü.-i történések, igazolások bejegyzése - orvosi vizsgálatok eredményei - Szakértői bizottság véleményei - rendkívüli családi események - betegségek stb. - megfigyelési szempontok 	Aktuálisan kell vezetni
Üzenő füzet	Az üzenő füzetben kisgyermeknevelő és a szülő kölcsönösen tájékoztatják egymást. A szülő a bölcsődébe érkezés előtt jellemzi gyermekét.
Egyéb dokumentumok: <ul style="list-style-type: none"> - Bölcsődei napi jelenlét kimutatása Gyermekétkeztetés jelentése 	Naponta kell vezetni.

BÖLCSŐDÉNK SZAKMAI PROGRAMJÁRÓL ÉS SZOLGÁLTATÁSAINKRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁS HELYI MÓDJA

A Szakmai Program a bölcsőde nevelői szobájában elérhető a szülők számára, kérésre hazavihető. A felvételt követő első szülői értekezleten az intézményvezető ismerteti a szülőkkel.

A bölcsődénkről és szolgáltatásairól a szülői faliújságról tájékozódhatnak az érdeklődők.

ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT, LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Szakmai Program 2020. augusztus 1-től visszavonásig érvényes.

A Program hozzáférhető a bölcsődébe járó gyermekek szülei, bölcsődébe készülő gyermekek szülei részére, továbbá a fenntartó, az ellenőrzést végző szervek és minden érdeklődő számára.